

Vragen d.d. 12 maart 2010 van de vaste commissie voor Economische Zaken van de Eerste Kamer

Vraag

Is het u bekend dat ROC's door de marktwerking bij inburgering ernstige verliezen hebben geleden? Dat terwijl ze vaak weinig keuze hadden om niet mee te doen, daar ze anders door het systeem van eigen risicodragers voor de wachtgelders hun personeel tegen hoge kosten met wachtgeld hadden moeten sturen. Bij het niet gunnen van de opdracht is dat laatste nu ook aan de orde. Dat speelt in alle grote steden. Het geldt dat hiervoor gebruikt wordt, is geld dat voor regulier onderwijs is bestemd. Door deze marktwerking vloeit dus linksom (lage tot zeer lage tarieven) of rechtsom (niet verkrijgen van de opdracht) geld weg uit het beroepsonderwijs in de grote steden. Dit terwijl er toch al klachten zijn over voldoende lessen. En bovendien worden gekwalificeerde mensen naar huis gestuurd, die in het meest gunstige geval snel werk vinden, maar dan buiten het onderwijs.

Antwoord

Het is mij bekend dat er ROC's zijn die in aanbestedingstrajecten niet alle opdrachten gegund hebben gekregen. Of een ROC inburgeringscursussen wil aanbieden is een keuze van het ROC. Ook is het ROC zelf verantwoordelijk voor de arbeidsvoorwaarden van het personeel. Het is niet toegestaan dat publieke middelen worden ingezet om tekorten op te vangen die ontstaan zijn door private activiteiten, zoals inburgeringscursussen.

Vraag

Is doorgerekend of dit, zelfs exclusief maatschappelijke kosten, voordeliger is dan het oude systeem van directe gunning? Of is het zo dat gemeenten flink geld over hebben gehouden en de verliezen terecht gekomen zijn bij de ROC's? Is de kwaliteit door de aanbestedingen bij inburgering beter geworden of zijn alleen de gemeenten meer tevreden en waarover dan precies?

Antwoord

Voor de kwaliteit van de inburgering worden door het Rijk de indicatoren dualiteit en slagingspercentage gehanteerd. De gestelde streefwaarden zijn in 2009 gehaald. De ROC's en andere aanbieders zijn zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit die zij leveren. Het is de verantwoordelijkheid van de gemeenten om daar op toe te zien. Gemeenten hebben de mogelijkheid om kwaliteitseisen op te nemen in het bestek dat gebruikt wordt bij de aanbestedingsprocedure. Het geldt dat gemeenten van het Rijk ontvangen voor inburgering wordt uitgekeerd via de systematiek van het participatiebudget. Gemeenten die relatief slecht presteren krijgen twee jaar later minder geld voor de inburgering. Gemeenten hebben de mogelijkheid om in een aantal gevallen opdrachten onderhands te gunnen (zie het antwoord op vraag 7).

Vraag

Zou het niet beter zijn in het geval van onderwijs te werken met een concessie systeem voor een beperkt aantal jaren, zodat de kwaliteit op die manier kan worden verzekerd? In geval van slechte prestaties kan dan de concessie worden ingetrokken.

Antwoord

Voor de inkoop van cursussen zijn gemeenten verplicht de Europese aanbestedingsregels te volgen. Wel bestaat in een aantal gevallen de mogelijkheid gebruik te maken van een verlicht aanbestedingsregime waarbij opdrachten onderhands gegund kunnen worden en achteraf gemeld worden. Gemeenten hebben niet alleen te maken met de Europese regelgeving, maar ook met hun eigen gemeentelijke aanbestedingsbeleid. In de praktijk blijkt dat het gemeentelijke aanbestedingsbeleid vaak meer eisen stelt aan de aanbestedingsprocedure dan de Europese regelgeving.